YURISPRUDENSIYA

HUQUQIY ILMIY-AMALIY JURNALI

2026-yil 4-son

VOLUME 6 / ISSUE 4 / 2026

DOI: https://dx.doi.org/10.51788/tsul.jurisprudence.6.4.

ISSN: 2181-1938

DOI: https://dx.doi.org/10.51788/tsul.jurisprudence

MUASSIS: TOSHKENT DAVLAT YURIDIK UNIVERSITETI

"Yurisprudensiya" – "Юриспруденция" – "Jurisprudence" huquqiy ilmiy-amaliy jurnali O'zbekiston matbuot va axborot agentligi tomonidan 2020-yil 22-dekabrda 1140-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatidan o'tkazilgan.

Jurnal O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi jurnallari ro'yxatiga kiritilgan.

Mualliflik huquqlari Toshkent davlat yuridik universitetiga tegishli. Barcha huquqlar himoyalangan. Jurnal materiallaridan foydalanish, tarqatish va ko'paytirish muassis ruxsati bilan amalga oshiriladi.

Sotuvda kelishilgan narxda.

Nashr bo'yicha mas'ul:
O. Choriyev

Muharrirlar:
E. Mustafayev, Y. Yarmolik, E. Sharipov,
K. Abduvaliyeva, M. Sharifova,
Sh. Beknazarova, X. Yuldasheva

Musahhih:
M. Tursunov

Texnik muharrir:
U. Sapayev

Dizayner:
D. Rajapov

Tahririyat manzili:
100047. Toshkent shahri,
Sayilgoh ko'chasi, 35.
Tel.: (0371) 233-66-36 (1169)

Vebsayt: jurisprudence.tsul.uz
E-mail: lawjournal@tsul.uz

Obuna indeksi: 1387

Tasdiqnoma
№ 174625, 29.11.2023.

Jurnal 2026-yil 26-avgustda
bosmaxonaga topshirildi.
Qog'oz bichimi: A4.
Shartli bosma tabog'i: 24,5
Adadi: 100. Buyurtma: № 81.

TDYU bosmaxonasida chop etildi.
Bosmaxona manzili:
100047. Toshkent shahri,
Sayilgoh ko'chasi, 37.

© Toshkent davlat yuridik universiteti

TAHRIR HAY'ATI

BOSH MUHARRIR

Z. Esanova – Toshkent davlat yuridik universiteti Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori, yuridik fanlar doktori, professor

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI

J. Allayorov – Toshkent davlat yuridik universiteti Huquqiy tadqiqotlar oliy maktabi direktori, yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori, dotsent

MAS'UL MUHARRIR

N. Ramazonov – Toshkent davlat yuridik universiteti O'zbek tili va adabiyoti sho'basi mudiri, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

TAHRIR HAY'ATI A'ZOLARI

J. Blum – Amerika Qo'shma Shtatlarining Boston kolleji Huquq maktabi professori, huquq doktori (AQSH)

M. Vishovatiy – Polshaning Gdansk universiteti professori (Polsha)

M. Hayat – Muhammadiyah Malang universiteti o'qituvchisi (Indoneziya)

A. Xashimxonov – Toshkent davlat yuridik universiteti Yoshlar masalalari va ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha birinchi prorektori, yuridik fanlar doktori, professor

A. Yakubov – Toshkent davlat yuridik universiteti Xalqaro hamkorlik va uzluksiz ta'lim bo'yicha prorektori, yuridik fanlar doktori, dotsent

M. Axmedshayeva – Toshkent davlat yuridik universiteti Davlat va huquq nazariyasi sho'basi professori, yuridik fanlar doktori

X. Xayitov – O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi deputati, yuridik fanlar doktori, professor

E. Egamberdiyev – Toshkent davlat yuridik universiteti Huquqni sohalararo o'rganish fakulteti Tadqiqot markazi rahbari, yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Sh. Ismoilov – Toshkent davlat yuridik universiteti Mehnat huquqi sho'basi mudiri, yuridik fanlar doktori, dotsent

G. Uzakova – Toshkent davlat yuridik universiteti Ekologiya huquqi sho'basi mudiri, yuridik fanlar doktori, professor

G. Yo'ldasheva – Toshkent davlat yuridik universiteti Xalqaro huquq va inson huquqlari sho'basi professori, yuridik fanlar doktori

A. Yo'ldoshev – Toshkent davlat yuridik universiteti Ommaviy huquq fakulteti Tadqiqot markazi yetakchi ilmiy xodimi, yuridik fanlar doktori, dotsent

R. Altiyev – Toshkent davlat yuridik universiteti Jinoiy odil sudlov fakulteti dekani, yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori, professor v.b.

M. Kurbanov – Toshkent davlat yuridik universiteti Jinoyat huquqi, kriminologiya va korrupsiyaga qarshi kurashish sho'basi professori v.b., yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori

S. Oripov – Toshkent davlat agrar universiteti Huquqshunoslik kafedrasi dotsenti, yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori

F. Hamdamova – Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti Xalqaro huquq va ommaviy huquq fanlari kafedrasi dotsenti v.b., yuridik fanlar doktori

D. So'fiyeva – Toshkent davlat yuridik universiteti Davlat va huquq nazariyasi sho'basi katta o'qituvchisi, yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori

УЧРЕДИТЕЛЬ: ТАШКЕНТСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЮРИДИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ

Правовой научно-практический журнал «Юриспруденция» – «Yurisprudensiya» – «Jurisprudence» зарегистрирован Агентством печати и информации Узбекистана 22 декабря 2020 года с удостоверением № 1140.

Журнал включён в перечень журналов Высшей аттестационной комиссии при Академии наук Республики Узбекистан.

Авторские права принадлежат Ташкентскому государственному юридическому университету. Все права защищены. Использование, распространение и воспроизведение материалов журнала осуществляется с разрешения учредителя.

Реализуется по договорной цене.

Ответственный за выпуск:
О. Чориев

Редакторы:
Э. Мустафаев, Е. Ярмолик,
Э. Шарипов, К. Абдувалиева,
М. Шарифова, Ш. Бекназарова,
Х. Юлдашева

Корректор:
М. Турсунов

Технический редактор:
У. Сапаев

Дизайнер:
Д. Ражапов

Адрес редакции:
100047. Город Ташкент,
улица Сайилгох, 35.
Тел.: (0371) 233-66-36 (1169)

Веб-сайт: jurisprudence.tsul.uz
E-mail: lawjournal@tsul.uz

Подписной индекс: 1387.

Свидетельство
от 29.11.2023 № 174625.

Журнал передан в типографию 26.08.2026.
Формат бумаги: А4.
Усл. п. л. 24,5. Тираж: 100 экз.
Номер заказа: 81.

Отпечатано в типографии Ташкентского государственного юридического университета.
100047, г. Ташкент,
ул. Сайилгох, 37.

© Ташкентский государственный юридический университет

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

З. Эсанова – проректор по научной работе и инновациям Ташкентского государственного юридического университета, доктор юридических наук, профессор

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА

Ж. Аллаёров – директор Высшей школы правовых исследований Ташкентского государственного юридического университета, доктор философии по юридическим наукам, доцент

ОТВЕТСТВЕННЫЙ РЕДАКТОР

Н. Рамазонов – заведующий сектором узбекского языка и литературы Ташкентского государственного юридического университета, доктор философии по филологическим наукам, доцент

ЧЛЕНЫ РЕДКОЛЛЕГИИ

Дж. Блум – профессор юридической школы Бостонского колледжа (Бостон, США), доктор юридических наук

М. Вишоватый – профессор Гданьского университета (Гданьск, Польша)

М. Хаят – преподаватель Университета Мухаммадия Маланг (Индонезия)

А. Хашимхонов – первый проректор по делам молодёжи и духовно-просветительской работе Ташкентского государственного юридического университета, доктор юридических наук, профессор

А. Якубов – проректор по международным связям и дополнительному образованию Ташкентского государственного юридического университета, доктор юридических наук, доцент

М. Ахмедшаева – профессор сектора теории государства и права Ташкентского государственного юридического университета, доктор юридических наук, профессор

Х. Хайитов – депутат Законодательной палаты Олий Мажлиса Республики Узбекистан, доктор юридических наук, профессор

Э. Эгамбердиев – руководитель Исследовательского центра факультета междисциплинарного изучения права Ташкентского государственного юридического университета, доктор философии по юридическим наукам, доцент

Ш. Исмоилов – заведующий сектором трудового права Ташкентского государственного юридического университета, доктор юридических наук, доцент

Г. Узакова – заведующая сектором экологического права Ташкентского государственного юридического университета, доктор юридических наук, профессор

Г. Юлдашева – профессор сектора международного права и прав человека Ташкентского государственного юридического университета, доктор юридических наук

А. Юлдошев – ведущий научный сотрудник Исследовательского центра факультета публичного права Ташкентского государственного юридического университета, доктор юридических наук, доцент

Р. Алтиев – декан факультета уголовного правосудия Ташкентского государственного юридического университета, доктор философии по юридическим наукам, и. о. профессора

М. Курбанов – и. о. профессора сектора уголовного права, криминологии и противодействия коррупции Ташкентского государственного юридического университета, доктор философии по юридическим наукам

С. Орипов – доцент кафедры права Ташкентского государственного аграрного университета, доктор философии по юридическим наукам

Ф. Хамдамова – и. о. доцента кафедры международного и публичного права Университета мировой экономики и дипломатии, доктор юридических наук

Д. Суфиева – старший преподаватель сектора теории государства и права Ташкентского государственного юридического университета, доктор философии по юридическим наукам

FOUNDER: TASHKENT STATE UNIVERSITY OF LAW

"Yurisprudensiya" – "Юриспруденция" – "Jurisprudence" legal scientific and practical journal was registered by the Press and Information Agency of Uzbekistan on December 22, 2020 with certificate No. 1140.

The journal is included in the list of journals of the Higher Attestation Commission at the Academy of Sciences of the Republic of Uzbekistan.

Copyright belongs to Tashkent State University of Law. All rights reserved. Use, distribution and reproduction of journal materials are carried out with the permission of the founder.

Agreed-upon price.

Publication Officer:
O. Choriev

Editors:
E. Mustafaev, E. Yarmolik, E. Sharipov, K. Abduvalieva, M. Sharifova, Sh. Beknazarova, Kh. Yuldasheva

Proofreader:
M. Tursunov

Technical editor:
U. Sapaev

Designer:
D. Rajapov

Editorial office address:
100047. Tashkent city,
Sayilgoh street, 35.
Phone: (0371) 233-66-36 (1169)

Website: jurisprudence.tsul.uz
E-mail: lawjournal@tsul.uz

Subscription index: 1387.

Certificate
№ 174625, 29.11.2023.

The journal is submitted to the Printing house on 26.08.2026.
Paper size: A4. Cond.p.f: 24,5.
Units: 100. Order: № 81.

Published in the Printing house of Tashkent State University of Law.
100047. Tashkent city,
Sayilgoh street, 37.

© Tashkent State University of Law

EDITORIAL BOARD

EDITOR-IN-CHIEF

Z. Esanova – Deputy Rector for Scientific Affairs and Innovations of Tashkent State University of Law, Doctor of Law, Professor

DEPUTY EDITOR

J. Allayorov – Director of the Graduate School of Legal Research of Tashkent State University of Law, Doctor of Philosophy (PhD) in Law, Associate Professor

EXECUTIVE EDITOR

N. Ramazonov – Head of the Department of Uzbek Language and Literature of Tashkent State University of Law, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD

J. Blum – Professor of Law School of Boston College, Doctor of Law (Boston, USA)

M. Vishovatiy – Professor of the University of Gdańsk (Gdansk, Poland)

M. Hayat – Lecturer of the University of Muhammadiyah Malang (Indonesia)

A. Khashimhonov – First Deputy Rector for Youth Affairs and Spiritual and Educational Affairs of Tashkent State University of Law, Doctor of Law, Professor

A. Yakubov – Deputy Rector for International Relations and Further Education of Tashkent State University of Law, Doctor of Law, Associate Professor

M. Akhmedshaeva – Professor of the Department of Theory of State and Law of Tashkent State University of Law, Doctor of Law, Professor

Kh. Khayitov – Deputy of the Legislative Chamber of the Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Law, Professor

E. Egamberdiev – Head of the Research Center of the Faculty of Interdisciplinary Studies of Law of Tashkent State University of Law, Doctor of Philosophy (PhD) in Law, Associate Professor

Sh. Ismoilov – Head of the Department of Labor Law of Tashkent State University of Law, Doctor of Law, Associate Professor

G. Uzakova – Head of the Department of Environmental Law of the Tashkent State University of Law, Doctor of Law, Professor

G. Yuldasheva – Professor of the Department of International Law and Human Rights of Tashkent State University of Law, Doctor of Law

A. Yuldoshev – Leading Research Fellow of the Research Center of the Faculty of Public Law of Tashkent State University of Law, Doctor of Law, Associate Professor

R. Altiev – Dean of the Faculty of Criminal Justice of Tashkent State University of Law, Doctor of Philosophy (PhD) in Law, Acting Professor

M. Kurbanov – Acting Professor of the Department of Criminal Law, Criminology and Anti-Corruption of Tashkent State University of Law, Doctor of Philosophy (PhD) in Law

S. Oripov – Associate Professor of the Department of Law of Tashkent State Agrarian University, Doctor of Philosophy (PhD) in Law

F. Hamdamova – Acting Associate Professor of the Department of International Law and Public Law of the University of World Economy and Diplomacy, Doctor of Law

D. Sufieva – Senior Lecturer of the Department of Theory of State and Law of Tashkent State University of Law, Doctor of Philosophy (PhD) in Law

MUNDARIJA

12.00.01 – DAVLAT VA HUQUQ NAZARIYASI VA TARIXI. HUQUQIY TA'LIMOTLAR TARIXI

11 **SAYDULLAYEV SHAXZOD ALIXANOVICH**
Qonunchilikdagi bo'shliqlarni aniqlashda normativ-huquqiy hujjatlar ijrosi monitoringining ahamiyati

20 **ALLAYAROVA SOLIXA NARZULLOYEVNA**
Yuridik germenevtikaning nazariy-metodologik asoslari

26 **SULTANOVA SABOXAT ALISHEROVNA**
Tartibga solish ta'sirini baholash va huquqiy monitoringni takomillashtirishning nazariy-huquqiy masalalari

34 **UMAROVA IRODA MUXAMEDOVNA**
Ijtimoiy davlat shakllanishining tarixiy-huquqiy bosqichlari

12.00.02 – KONSTITUTSIYAVIY HUQUQ. MA'MURIY HUQUQ. MOLIYA VA BOJXONA HUQUQI

42 **MIRZAYEV FAYZULLA IBODULLAYEVICH**
Jinoiy daromadlarni legallashtirishga qarshi kurashishda Moliyaviy razvedka bo'linmasining ma'muriy-huquqiy maqomi

48 **ALIMOV BOTU BABIROVICH**
Hukumatni shakllantirish va javobgarligi: O'zbekiston modeli va xorijiy tajriba

57 **RAIMOV ELBEK BAHODIR O'G'LI, ABDUMO'MINOVA SALOMAT OTABEKOVNA**
O'zbekiston Respublikasining "Shaxsga doir ma'lumotlar to'g'risida"gi Qonunining huquqiy tahlili

63 **AZIMOV AZIMBEK AZIZBEK O'G'LI**
Yoshlar bandligini qo'llab-quvvatlashda hududiy "Yo'l xaritalari"ni joriy etishning ahamiyati

12.00.03 – FUQAROLIK HUQUQI. TADBIRKORLIK HUQUQI. OILA HUQUQI. XALQARO XUSUSIY HUQUQ

70 **RUZINAZAROV SHUXRAT NURALIYEVICH, TOSHKANOV NURBEK BAHRIDDINOVICH**
Raqamli tadbirkorlikni huquqiy tartibga solish tendensiyalari

77 **BOZAROV SARDOR SOXIBJONOVICH**
Sun'iy intellekt tizimlarining fuqarolik-huquqiy javobgarligi: zamonaviy huquqiy muammolar va tartibga solish yondashuvlari

86 **XODJIYEV YUNUS MUXITDINOVICH**
Ko'char ashyolarga bo'lgan mulk huquqidan voz kechishning ayrim masalalari

93 **SATVALDIYEVA YULDUZXON XATAMJAN QIZI**
Sanoat namunalarini huquqiy muhofaza qilish muammolari va ularning dekorativ-amaliy san'at asarlari bilan nisbati

100 **KAN YEKATERINA EDUARDOVNA**
Klinik amaliyotda "yashirin sun'iy intellekt" (shadow AI): shifokorlarning undan ruxsatsiz foydalanishini nazorat qilishning huquqiy mexanizmlari

108 **RAXMONOV TOLIB TURG'UN O'G'LI**
Raqamli moliyaviy aktivlarning fuqarolik-huquqiy tabiati

115 **BERDIBAYEV SARDOR YERKABOY O'G'LI**
"Animus fraudandi": xalqaro xususiy huquqda qonunni chetlab o'tishni isbotlashning doktrinal huquqiy asoslari

121 **JO‘RAQULOVA HILOLA O‘KTAM QIZI**
Regress fuqarolik-huquqiy javobgarlik tizimining muhim va zarur tarkibiy elementi
127 **RAHIMOV JALOLIDDIN XAYTBOY O‘G‘LI**
Steyblkoinlar orqali to‘lov qilishning shartnomaviy asoslari tavsifi
132 **OLLABERGANOV JUR’ATBEK MANSURBEK O‘G‘LI, XADJIYEV AZIZBEK KADAMBAYEVICH**
O‘zbekiston Respublikasi fuqarolik huquqida raqamli aktivlar va elektron bitimlarni tartibga solishning dolzarb muammolari
138 **BAXROMOVA NILUFAR XOSHIMOVNA**
Raqamli marketingda firibgarlik va chalg‘ituvchi amaliyotlarga qarshi huquqiy mexanizmlarni takomillashtirish: fuqarolik-huquqiy yondashuv
145 **SAMANDAROVA FERUZA BAXROMJON QIZI**
Davlat xaridlari jarayonini elektronlashtirish sharoitida shartnomaviy munosabatlarni huquqiy tartibga solish

12.00.06 – TABIIY RESURSLAR HUQUQI. AGRAR HUQUQ. EKOLOGIK HUQUQ

153 **UZAKOVA GO‘ZAL SHARIPOVNA**
Atrof-muhitni xalqaro-huquqiy muhofaza qilishda Birlashgan Millatlar Tashkiloti Atrof-muhit bo‘yicha dasturi (UNEP)ning o‘rni va roli
161 **KENJAYEV RUSTAM XAYDAROVICH**
Qishloq xo‘jaligiga mo‘ljallangan yerlardan foydalanish va muhofaza qilishda ekologik nazoratning o‘rni va ahamiyati
168 **RAHMATOVA DILAFRUZ IXTIYOR QIZI**
Elektron chiqindilar bilan bog‘liq munosabatlarni huquqiy tartibga solishning fragmentarligi

12.00.08 – JINOYAT HUQUQI. JINOYAT-IJROIYA HUQUQI

180 **PRIMOV BAXTIYOR OLIM O‘G‘LI**
Kriptovalyutadan jinoiy maqsadlarda foydalanish: jinoyat-huquqiy jihatlar
185 **JUMANAZAROVA MARJONA BOTIR QIZI**
Ehtiyotsizlik orqasida sodir etilgan jinoyatlar uchun jinoiy javobgarlikni tabaqalashtirishning jinoyat-huquqiy muammolari: Germaniya va Fransiya jinoyat qonunchiligining qiyosiy-huquqiy tahlili

12.00.09 – JINOYAT PROTSESSI. KRIMINALISTIKA, TEZKOR-QIDIRUV HUQUQ VA SUD EKSPERTIZASI

192 **XALILOV SHOHRUH MIRZO BOYMUROD O‘G‘LI**
Tergovda ayblovga moyillik: kognitiv sabablar, qiyosiy-huquqiy tahlil va protsessual bartaraf etish mexanizmlari

12.00.10 – XALQARO HUQUQ

200 **BAZARBAEVA SHAXLO RAXIMOVNA, RASULOV JURABEK ABDUSAMIYEVICH**
Xalqaro huquqda kiberurush va kiberoperatsiyalar: farqlash hamda huquqiy tartibga solish muammolari

СОДЕРЖАНИЕ

12.00.01 – ТЕОРИЯ И ИСТОРИЯ ГОСУДАРСТВА И ПРАВА. ИСТОРИЯ ПРАВОВЫХ УЧЕНИЙ

11 **САЙДУЛЛАЕВ ШАХЗОД АЛИХАНОВИЧ**
Значение мониторинга исполнения нормативно-правовых актов в выявлении пробелов в законодательстве

20 **АЛЛАЯРОВА СОЛИХА НАРЗУЛЛОЕВНА**
Теоретико-методологические основы юридической герменевтики

26 **СУЛТАНОВА САБОХАТ АЛИШЕРОВНА**
Теоретико-правовые вопросы совершенствования оценки регуляторного воздействия и правового мониторинга

34 **УМАРОВА ИРОДА МУХАМЕДОВНА**
Историко-правовые этапы формирования социального государства

12.00.02 – КОНСТИТУЦИОННОЕ ПРАВО. АДМИНИСТРАТИВНОЕ ПРАВО. ФИНАНСОВОЕ И ТАМОЖЕННОЕ ПРАВО

42 **МИРЗАЕВ ФАЙЗУЛЛА ИБОДУЛЛАЕВИЧ**
Административно-правовой статус подразделения финансовой разведки в сфере противодействия легализации преступных доходов

48 **АЛИМОВ БОТУ БАБИРОВИЧ**
Формирование и ответственность Правительства: модель Узбекистана и зарубежный опыт

57 **РАИМОВ ЭЛБЕК БАХОДИР УГЛИ, АБДУМУМИНОВА САЛОМАТ ОТАБЕКОВНА**
Правовой анализ Закона Республики Узбекистан «О персональных данных»

63 **АЗИМОВ АЗИМБЕК АЗИЗБЕК УГЛИ**
Значение внедрения региональных «дорожных карт» в поддержке занятости молодёжи

12.00.03 – ГРАЖДАНСКОЕ ПРАВО. ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЕ ПРАВО. СЕМЕЙНОЕ ПРАВО. МЕЖДУНАРОДНОЕ ЧАСТНОЕ ПРАВО

70 **РУЗИНАЗАРОВ ШУХРАТ НУРАЛИЕВИЧ, ТОШКАНОВ НУРБЕК БАХРИДДИНОВИЧ**
Тенденции правового регулирования цифрового предпринимательства

77 **БОЗАРОВ САРДОР СОХИБЖОНОВИЧ**
Гражданско-правовая ответственность систем искусственного интеллекта: современные правовые проблемы и подходы к регулированию

86 **ХОДЖИЕВ ЮНУС МУХИТДИНОВИЧ**
Некоторые вопросы отказа от права собственности на движимые вещи

93 **САТВАЛДИЕВА ЮЛДУЗХОН ХАТАМЖАН КИЗИ**
Проблемы правовой охраны промышленных образцов и их соотношение с произведениями декоративно-прикладного искусства

100 **КАН ЕКАТЕРИНА ЭДУАРДОВНА**
«Теневой искусственный интеллект» (Shadow AI) в клинической практике: правовые механизмы контроля за его несанкционированным использованием врачами

108 **РАХМОНОВ ТОЛИБ ТУРГУН УГЛИ**
Гражданско-правовая природа цифровых финансовых активов

115 **БЕРДИБАЕВ САРДОР ЕРКАБОЙ УГЛИ**
Animus fraudandi: доктринально-правовые основы доказывания обхода закона в международном частном праве

121 **ЖУРАКУЛОВА ХИЛОЛА УКТАМ КИЗИ**
Регресс как важный и необходимый элемент системы гражданско-правовой ответственности
127 **РАХИМОВ ЖАЛОЛИДДИН ХАЙТБОЙ УГЛИ**
Характеристика договорных основ осуществления платежей посредством стейблкоинов
132 **ОЛЛАБЕРГАНОВ ЖУРАТБЕК МАНСУРБЕК УГЛИ, ХАДЖИЕВ АЗИЗБЕК КАДАМБАЕВИЧ**
Актуальные проблемы регулирования цифровых активов и электронных сделок в гражданском праве Республики Узбекистан
138 **БАХРОМОВА НИЛУФАР ХОШИМОВНА**
Совершенствование правовых механизмов противодействия мошенничеству и вводящим в заблуждение практикам в цифровом маркетинге: гражданско-правовой подход
145 **САМАНДАРОВА ФЕРУЗА БАХРОМЖОН КИЗИ**
Правовое регулирование договорных отношений в условиях перевода процесса государственных закупок в электронную форму

12.00.06 – ПРИРОДОРЕСУРСНОЕ ПРАВО. АГРАРНОЕ ПРАВО. ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ ПРАВО

153 **УЗАКОВА ГУЗАЛ ШАРИПОВНА**
Роль и значение программы ООН по окружающей среде (ЮНЕП) в международном экологическом праве
161 **КЕНЖАЕВ РУСТАМ ХАЙДАРОВИЧ**
Роль и значение экологического контроля в использовании и охране земель сельскохозяйственного назначения
168 **РАХМАТОВА ДИЛАФРУЗ ИХТИЁР КИЗИ**
Фрагментарность правового регулирования обращения с электронными отходами

12.00.08 – УГОЛОВНОЕ ПРАВО. УГОЛОВНО-ИСПОЛНИТЕЛЬНОЕ ПРАВО

180 **ПРИМОВ БАХТИЁР ОЛИМ УГЛИ**
Использование криптовалюты в преступных целях: уголовно-правовые аспекты
185 **ЖУМАНАЗАРОВА МАРЖОНА БОТИР КИЗИ**
Уголовно-правовые проблемы дифференциации уголовной ответственности за преступления, совершённые по неосторожности: сравнительно-правовой анализ уголовного законодательства Германии и Франции

12.00.09 – УГОЛОВНЫЙ ПРОЦЕСС. КРИМИНАЛИСТИКА, ОПЕРАТИВНО-РОЗЫСКНОЕ ПРАВО И СУДЕБНАЯ ЭКСПЕРТИЗА

192 **ХАЛИЛОВ ШОХРУХ МИРЗО БОЙМУРОД УГЛИ**
Обвинительный уклон в расследовании: когнитивные причины, сравнительно-правовой анализ и процессуальные механизмы его устранения

12.00.10 – МЕЖДУНАРОДНОЕ ПРАВО

200 **БАЗАРБАЕВА ШАХЛО РАХИМОВНА, РАСУЛОВ ЖУРАБЕК АБДУСАМИЕВИЧ**
Кибервойна и кибероперации в международном праве: проблемы разграничения и правового регулирования

CONTENTS

12.00.01 – THEORY AND HISTORY OF STATE AND LAW. HISTORY OF LEGAL DOCTRINES

11 **SAYDULLAEV SHAKHZOD ALIKHANOVICH**
The importance of monitoring the implementation of normative legal acts in identifying gaps in legislation

20 **ALLAYAROVA SOLIKHA NARZULLOEVNA**
Theoretical and methodological foundations of legal hermeneutics

26 **SULTANOVA SABOKHAT ALISHEROVNA**
Theoretical and legal issues of improving regulatory impact assessment and legal monitoring

34 **UMAROVA IRODA MUKHAMEDOVNA**
Historical and legal stages of the social state formation

12.00.02 – CONSTITUTIONAL LAW. ADMINISTRATIVE LAW. FINANCIAL AND CUSTOMS LAW

42 **MIRZAEV FAYZULLA IBODULLAEVICH**
Administrative and legal status of the financial intelligence unit in combating criminal income legalization

48 **ALIMOV BOTU BABIROVICH**
Formation and accountability of the government: the Uzbekistan model and foreign experience

57 **RAIMOV ELBEK BAHODIR UGLI, ABDUMUMINOVA SALOMAT OTABEKOVNA**
Legal analysis of the law of the Republic of Uzbekistan “On personal data”

63 **AZIMOV AZIMBEK AZIZBEK UGLI**
The importance of implementing regional “Roadmaps” in supporting youth employment

12.00.03 – CIVIL LAW. BUSINESS LAW. FAMILY LAW. INTERNATIONAL PRIVATE LAW

70 **RUZINAZAROV SHUKHRAT NURALIEVICH, TOSHKANOV NURBEK BAHRIDDINOVICH**
Trends in legal regulation of digital entrepreneurship

77 **BOZAROV SARDOR SOKHIBJONOVICH**
Civil liability of artificial intelligence systems: contemporary legal issues and regulatory approaches

86 **KHODJIEV YUNUS MUKHITDINOVICH**
Certain issues of renunciation of ownership rights to movable property

93 **SATVALDIEVA YULDUZKHON KHATAMJAN KIZI**
Issues of legal protection of industrial designs and their interrelation with works of decorative and applied art

100 **KAN EKATERINA EDUARDOVNA**
“Shadow artificial intelligence” (Shadow AI) in clinical practice: legal mechanisms for monitoring its unauthorized use by doctors

108 **RAKHMONOV TOLIB TURGUN UGLI**
Civil law nature of digital financial assets

115 **BERDIBAEV SARDOR ERKABOY UGLI**
Animus fraudandi: doctrinal legal foundations for proving evasion of law in private international law

121 **JURAKULOVA HILOLA UKTAM KIZI**
Regression is an important and necessary structural element of the system of civil law liability

137 **RAHIMOV JALOLIDDIN KHAYTBOY UGLI**
Characteristics of the contractual framework for payments using stablecoins

132 **OLLABERGANOV JURATBEK MANSURBEK UGLI, KHADJIEV AZIZBEK KADAMBAEVICH**
Current issues in the regulation of digital assets and electronic transactions in the civil law of the Republic of Uzbekistan

138 **BAKHROMOVA NILUFAR KHOSHIMOVNA**
Improving legal mechanisms for combating fraud and misleading practices in digital marketing: a civil law approach

145 **SAMANDAROVA FERUZA BAKHROMJON KIZI**
Legal regulation of contractual relations in the context of the digitalization of the public procurement process

12.00.06 – THE LAW OF NATURAL RESOURCES. AGRARIAN LAW. ENVIRONMENTAL LAW

153 **UZAKOVA GUZAL SHARIPOVNA**
The role and significance of the United Nations Environment Programme (UNEP) in the international legal protection of the environment

161 **KENJAEV RUSTAM KHAYDAROVICH**
The role and significance of environmental control in the use and protection of agricultural land

168 **RAKHMATOVA DILAFRUZ IKHTIYOR KIZI**
Fragmentariness of legal regulation of electronic waste management

12.00.08 – CRIMINAL LAW. CRIMINAL-EXECUTIVE LAW

180 **PRIMOV BAKHTIYOR OLIM UGLI**
Criminal use of cryptocurrency: criminal-legal aspects

185 **JUMANAZAROVA MARJONA BOTIR KIZI**
Criminal-legal problems of differentiating criminal liability for crimes committed due to negligence: a comparative-legal analysis of German and French criminal legislation

12.00.09 – CRIMINAL PROCEEDINGS. FORENSICS, INVESTIGATIVE LAW AND FORENSIC EXPERTISE

192 **KHALILOV SHOHRUH MIRZO BOYMUROD UGLI**
Accusation bias in criminal investigations: cognitive causes, comparative legal analysis, and procedural mechanisms for its elimination

12.00.10 – INTERNATIONAL LAW

200 **BAZARBAEVA SHAKHLO RAKHIMOVNA, RASULOV JURABEK ABDUSAMIEVICH**
Cyberwarfare and cyber operations in international law: problems of delimitation and legal regulation

Kelib tushgan / Получено / Received: 08.07.2026
Qabul qilingan / Принято / Accepted: 12.08.2026
Nashr etilgan / Опубликовано / Published: 26.08.2026

DOI: https://dx.doi.org/10.51788/tsul.jurisprudence.6.4./OBYD9451
UDC: 342.518(045)(575.1)

HUKUMATNI SHAKLLANTIRISH VA JAVOBGARLIGI: O'ZBEKISTON MODELI VA XORIJIY TAJRIBA

Alimov Botu Babirovich,
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi
Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi
mustaqil izlanuvchisi,
yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori
ORCID: https://orcid.org/0009-0007-2246-1157
e-mail: 01j909pa@gmail.com

Annotatsiya. *Maqolada 2023-yilda yangi tahrirdagi O'zbekiston Konstitutsiyasining qabul qilinishi munosabati bilan Bosh vazirni tayinlash, Vazirlar Mahkamasi tarkibini shakllantirish, Hukumat iste'fosi hamda ishonchsizlik votumi institutlaridagi o'zgarishlar "qanday edi – qanday bo'ldi – nima o'zgardi" formulasi asosida, shuningdek, ushbu masalalarni tartibga soluvchi Konstitutsiya va qonunchilik normalari kesimida qiyosiy-huquqiy tahlil qilingan. Tahlil doirasida Yangi O'zbekiston modeli Germaniya, Fransiya, Italiya, Avstriya, Polsha, Rossiya, Qozog'iston kabi davlatlarning konstitutsiyaviy tajribasi bilan taqqoslanib, har bir institutdagi muhim o'zgarishlarning konseptual va huquqiy ahamiyati ochib berilgan, konstitutsiyaviy islohotlar natijasida davlat boshqaruvi shaklining xususiyatlari bo'yicha mualliflik xulosalari ilgari surilgan.*

Kalit so'zlar: *O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, konstitutsiyaviy islohotlar, Hukumatni shakllantirish, parlament oldida javobgarlik, Bosh vazirni tayinlash, Vazirlar Mahkamasi, vazirlarni tayinlash, Hukumat iste'fosi*

ФОРМИРОВАНИЕ И ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ПРАВИТЕЛЬСТВА: МОДЕЛЬ УЗБЕКИСТАНА И ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ

Алимов Боту Бабирович,
доктор философии по юридическим наукам,
самостоятельный соискатель
Академии государственной политики и управления
при Президенте Республики Узбекистан

Аннотация. *В статье в связи с принятием в 2023 году Конституции Республики Узбекистан в новой редакции на основе формулы «как было – как стало – что изменилось», а также в разрезе норм Конституции и законодательства, регулирующих соответствующие вопросы, проводится сравнительно-правовой анализ изменений в институтах назначения Премьер-министра, формирования состава Кабинета Министров, отставки Правительства и вотума недоверия. В рамках исследования модель Нового Узбекистана сопоставляется с конституционным опытом таких государств, как Германия, Франция, Италия, Австрия, Польша, Россия и Казахстан; раскрываются концептуальное и правовое значение ключевых изменений в каждом из рассматриваемых институтов, а также формулируются авторские выводы относительно особенностей формы государственного правления, сложившихся в результате конституционных реформ.*

Ключевые слова: *Конституция Республики Узбекистан, конституционные реформы, формирование Правительства, ответственность перед парламентом, назначение Премьер-министра, Кабинет Министров, назначение министров, отставка Правительства*

FORMATION AND ACCOUNTABILITY OF THE GOVERNMENT: THE UZBEKISTAN MODEL AND FOREIGN EXPERIENCE

Alimov Botu Babirovich,
Independent Researcher of the Academy of Public Policy and Administration
under the President of the Republic of Uzbekistan,
Doctor of Philosophy (PhD) in Law

Abstract. *The article provides a comparative-legal analysis of the appointment of the Prime Minister, the formation of the Cabinet of Ministers, the resignation of the Government, and changes in the institutions of the vote of no confidence in connection with the adoption of the new edition of the Constitution of Uzbekistan in 2023, based on the "how it was – how it happened – what changed" formula, as well as in the context of the Constitution and legislative norms regulating these issues. Within the framework of the analysis, the model of New Uzbekistan is compared with the constitutional experience of countries such as Germany, France, Italy, Austria, Poland, Russia, Kazakhstan, the conceptual and legal significance of important changes in each institution is revealed, and the author's conclusions on the characteristics of the form of public administration as a result of constitutional reforms are put forward.*

Keywords: *Constitution of the Republic of Uzbekistan, constitutional reforms, government formation, accountability before parliament, appointment of the Prime Minister, Cabinet of Ministers, appointment of ministers, resignation of the Government*

Kirish

Zamonaviy konstitutsiyaviy huquqda davlat boshqaruvi shaklining xususiyatlarini belgilovchi asosiy mezonlardan biri – ijro etuvchi hokimiyatning oliy organi bo'lgan Hukumat tarkibini shakllantirish hamda uning javobgarligi mexanizmlaridir. Ushbu mezon O'zbekiston misolida Bosh vazirni tayinlash va Vazirlar Mahkamasi tarkibini shakllantirish, Hukumat iste'fosi va Bosh vazirga nisbatan ishonchsizlik votumini qo'llashga doir vakolatlarning taqsimotida o'z ifodasini topadi.

2023-yil 30-aprelda umumxalq referendumi asosida qabul qilingan yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi mazkur institutlarning tartib-taomillarini sezilarli tarzda o'zgartirdi va zamonaviy xorijiy andozalarga moslashtirdi. O. Muhamedjanov (2025, p. 414) qayd etganidek, ushbu yo'nalishdagi islohotlar kuchli parlament va mas'uliyatli Hukumatni shakllantirishga qaratilgan.

S. Gulyamovning (2025) ta'kidlashicha, 2023-yilgi konstitutsiyaviy islohotlar "postsovet makonidagi eng kompleks islohotlardan biriga aylandi". I. Xamedov (2024) yangi Konstitutsiya "kuchli parlament, ixcham va mas'ul hukumat, shuningdek, mustaqil va adolatli sud tizimini yaratishga, xalqqa xizmat qiluvchi davlat qurishga qaratilgan" degan fikrni ilgari suradi. T. Bodioning (2025) tahliliga ko'ra, mazkur islohotlar "Yangi O'zbekiston" konsepsiyasi doirasida amalga oshirilgan bo'lib, 2021–2023-yillardagi "o'tish davri" siyosatining kulminatsion nuqtasi sifatida tavsiflanadi.

Shu nuqtayi nazardan, ushbu maqolada tilga olingan to'rtta institutning tashkiliy-huquqiy asoslaridagi o'zgarishlar O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining avvalgi va yangi tahrirlari, Vazirlar Mahkamasi faoliyatini tartibga soluvchi Konstitutsiyaviy qonunlar (2019-yildagi va amaldagi) hamda sohaviy qonunchilik hujjatlari asosida — "qanday edi – qanday bo'ldi – nima o'zgardi" formulasi bo'yicha qiyosiy-huquqiy jihatdan tahlil qilingan.

Asosiy qism

Tahlilni Bosh vazirni tayinlash tartibidan boshlash maqsadga muvofiq, zero bu Hukumatni shakllantirishning hal qiluvchi bosqichidir.

Avvalgi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 98-moddasiga ko'ra, Bosh vazir nomzodi Qonunchilik palatasiga o'tkazilgan saylovda eng ko'p deputatlik o'rinlarini olgan siyosiy partiya yoki teng miqdordagi eng ko'p deputatlik o'rinlarini qo'lga kiritgan bir necha siyosiy partiya tomonidan taklif etilar edi. Prezident taqdim etilgan nomzodni o'n kun ichida Oliy Majlis palatalarining ko'rib chiqishi va tasdiqlashi uchun kiritgan. Nomzod uning uchun tegishincha Qonunchilik palatasi deputatlari va Senat a'zolari umumiy sonining yarmidan ko'pi tomonidan ovoz berilgan

taqdirda tasdiqlangan hisoblangan (Republic of Uzbekistan, 1992).

2019-yildagi (oʻz kuchini yoʻqotgan) “Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi toʻgʻrisida”gi Qonunning 6-moddasiga asosan, ovoz berish chogʻida nomzod biror-bir palatada koʻpchilik ovozni ololmasa, Prezident fraksiyalar bilan qoʻshimcha maslahatlashuvlar oʻtkazib, nomzodni yana bir marta taqdim etish huquqiga ega boʻlgan. Nomzod ikkinchi marta rad etilgan taqdirda esa Prezident Bosh vazir vazifasini bajaruvchini tayinlab, Oliy Majlisni tarqatib yuborishi koʻzda tutilgan edi (Republic of Uzbekistan, 2019).

Yangi tahrirdagi Oʻzbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 118-moddasida esa quyidagi qoida mustahkamlandi: “Bosh vazir nomzodi Oliy Majlis palatalarining mansabdor shaxslari saylangandan va organlari shakllangandan soʻng bir oy ichida yoki Bosh vazir lavozimidan ozod etilganidan keyin yoxud Bosh vazir, Vazirlar Mahkamasining amaldagi tarkibi isteʼfoga chiqqanidan keyin bir oy ichida Qonunchilik palatasi koʻrib chiqishi va maʼqullashi uchun Prezident tomonidan barcha siyosiy partiyalar fraksiyalari bilan maslahatlashuvlar oʻtkazilganidan soʻng taqdim etiladi” (Republic of Uzbekistan, 2023).

Qonunchilik palatasi nomzodni oʻn kun ichida koʻrib chiqadi. Uni maʼqullash uchun deputatlar umumiy sonining yarmidan koʻpining ovozi talab qilinadi (Republic of Uzbekistan, 2023). Agar ovoz berish chogʻida nomzod deputatlar umumiy sonining yarmidan koʻpining ovozini toʻplay olmagan boʻlsa, Prezident barcha fraksiyalar bilan qoʻshimcha maslahatlashuvlar oʻtkazilganidan soʻng Bosh vazir lavozimiga nomzodni yana ikki marta taqdim etish huquqiga ega (Republic of Uzbekistan, 2003). Nomzod uch marta rad etilgan taqdirda, Prezident Bosh vazirni tayinlash hamda palatani tarqatib yuborish huquqiga ega boʻladi (Republic of Uzbekistan, 2023). Bosh vazir nomzodi Qonunchilik palatasi tomonidan maʼqullanganidan soʻng Prezident tomonidan lavozimga tayinlanadi (Republic of Uzbekistan, 2024).

Mazkur institutda toʻrt prinsipial oʻzgarishni kuzatish mumkin:

birinchidan, avvalgi tartibda nomzod saylovda gʻolib boʻlgan siyosiy partiya (yoki partiyalar) tomonidan koʻrsatilgan boʻlsa, endilikda Prezident tomonidan barcha fraksiyalar bilan maslahatlashuvlar oʻtkazilganidan soʻng aniqlanadi. Bu oʻzgarish Hukumatni shakllantirishning “partiya-dominant” modelidan “prezident-arbitr” modeliga oʻtganligini anglatadi, yaʼni davlat rahbari endi parlamentdagi barcha siyosiy kuchlar manfaatlarini hisobga olishi lozim boʻladi;

ikkinchidan, nomzodni tasdiqlash bikameral (ikki palatali) tartibdan mono-kameral (bir palatali) tartibga oʻtkazildi. Natijada demokratik legitimlik manbayi aniqlashtirildi, yaʼni ijro hokimiyati endi toʻgʻridan toʻgʻri meʼyorga muvofiq, xalq tomonidan toʻgʻridan toʻgʻri saylanadigan quyi palata oldida masʼul va javobgar boʻladi;

uchinchidan, rad etish chegarasi ikki martadan uch martaga oshirildi. Bu nafaqat miqdoriy, balki sifat jihatidan ham oʻzgarish boʻlib, Qonunchilik palatasiga Prezident taqdim etgan nomzodni kengroq muhokama qilish, fraksiyalar bilan haqiqiy siyosiy muloqot yuritish va kompromiss topish imkonini beradi;

toʻrtinchidan, Oliy Majlis Qonunchilik palatasini tarqatib yuborish majburiyat (“tayinlaydi va tarqatib yuboradi”) sifatida emas (Republic of Uzbekistan, 1992), balki Prezidentning huquqi (“tarqatib yuborishga haqli”) sifatida belgilandi (Republic of Uzbekistan, 2023). Bu Prezidentni avtomatik jarayondan xalos etib, unga chinakam arbitrlik funksiyasini bajarish imkoniyatini beradi.

O. Kojevnikov va A. Nechkinning qayd etilishicha, Yevrosiyo iqtisodiy ittifoqiga aʼzo boʻlgan (Oʻzbekiston ushbu tashkilotda kuzatuvchi maqomiga ega) beshta davlatdan toʻrttasida davlat boshligʻi Hukumat tarkibini shakllantirish masalasida hal qiluvchi taʼsirga ega boʻlib, parlamentning ishtiroki esa Prezident taklif qilgan nomzodlarni maʼqullash yoki tasdiqlash bilan cheklangan. Shu maʼnoda, Oʻzbekistonning parlamentga kengaytirilgan rol beruvchi yondashuvni tanlagani YII makonidagi umumiy tendensiyadan farq qilishini koʻrsatadi (Kozhevnikov & Nechkin, 2023, p. 95).

Germaniyada Federal kanslerni Prezident taklifiga binoan Bundestag saylaydi. Basharti taklif etilgan nomzod koʻpchilik ovozini ololmasa, Bundestag oʻn toʻrt kun ichida oʻz tashabbusi bilan nomzod koʻrsatish va uni saylash huquqiga ega boʻladi (Federal Republic of Germany, 1949). Italiyada Prezident Bosh vazirni tayinlasa-da, Hu-

kumat o‘n kun ichida har ikki palatadan ishonch votumini olishi shart (Italian Republic, 1947). Fransiya Konstitutsiyasi Prezidentga Bosh vazirni mustaqil tayinlash vakolatini beradi va parlament tasdig‘ini talab qilmaydi (French Republic, 1958). Agar Prezident va parlament ko‘pchiligi bir siyosiy partiyaga mansub bo‘lsa, Hukumat tarkibini shakllantirishda Prezident asosiy rol o‘ynaydi, aks holda Prezident bu masalada parlament ko‘pchiligi bilan amalda hisoblashishga majbur bo‘ladi.

O‘zbekistonning yangi modeli Germaniya va Italiyaga xos bo‘lgan “parlament ma’qullovi yoki investiturasi” an’anasiga yaqinlashadi. T. Bergman, S. Ersson va J. Xellstryom ushbu an’anani tahlil qilib, bunday tartib “koalitsiya shakllantirish ehtimolini sezilarli oshiradi” hamda Hukumatning parlament oldidagi dastlabki javobgarligini mustahkamlaydi, deb ta’kidlaydi (Bergman et al., 2015).

Jahon tajribasida Hukumat rahbarini tayinlashda Prezidentning rolini ikkita holatga ajratish mumkin. Birinchisi – parlament saylovi natijalariga ko‘ra mutlaq ko‘pchilik shakllangangan holat bo‘lib, unda Prezident Bosh vazir nomzodi yuzasidan oldindan ma’lum natijani shunchaki rasman tasdiqlaydi, ya’ni S. Grimaldining (2023) ta’rifiga ko‘ra, bu “prezident vakolati emas, balki atributsiyasi, chunki uning irodasi namoyon bo‘lishiga imkoniyat yo‘q”. Ikkinchi holatda esa saylov natijalari noaniq bo‘lib, Bosh vazirni tayinlash haqiqiy vakolatga aylanadi, ya’ni Prezident mazmunli tanlov qilish imkoniyatiga ega bo‘ladi. Albatta, bu holat prezidentlik va prezidentlik-parlamentar boshqaruv shaklidagi davlatlarga xos emas.

O‘zbekiston sharoitida Bosh vazir nomzodi Prezident tomonidan barcha fraksiyalar bilan maslahatlashuvlar o‘tkazilganidan so‘ng aniqlanadi. Ya’ni davlat rahbarining tanlov imkoniyati saqlanib qoladi, bu esa tayinlashni S. Grimaldi tushunchasidagi “atributsiya” emas, balki “haqiqiy vakolat” sifatida namoyon etadi hamda Prezidentning arbitrajlik rolini mustahkamlaydi.

Vazirlar Mahkamasi tarkibini shakllantirishga kelsak, bu jarayonda ham tubdan o‘zgarish amalga oshirildi. Avvalgi tahrirdagi Konstitutsiyaning 98-moddasiga muvofiq, Vazirlar Mahkamasining a’zolari Bosh vazirning Qonunchilik palatasi ma’qullaganidan keyin kiritilgan taqdimnomasiga binoan Prezident tomonidan tasdiqlangan, ya’ni Vazirlar Mahkamasining tarkibi yuzasidan hal qiluvchi tashabbuskor Bosh vazir hisoblangan (Republic of Uzbekistan, 1992).

Konstitutsiyaviy islohotlardan so‘ng vaziyat o‘zgardi. “O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi to‘g‘risida”gi Konstitutsiyaviy qonunning 7-moddasiga ko‘ra, “Vazirlar Mahkamasining a’zolari ularning nomzodlari O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining taqdimnomasiga binoan Qonunchilik palatasi tomonidan ma’qullanganidan keyin O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan lavozimga tayinlanadi” (Republic of Uzbekistan, 2024).

Har bir vazirlik va idora nomzod Bosh vazirning nomzodi ko‘rib chiqilayotganda Qonunchilik palatasiga taqdim etilgan Vazirlar Mahkamasining yaqin va uzoq istiqbolga mo‘ljallangan harakatlar dasturiga muvofiq o‘z harakatlar rejasini taqdim etadi. Ushbu reja erishilishi lozim bo‘lgan istiqbolli maqsadli ko‘rsatkich va vazifalarni, ularni amalga oshirishga qaratilgan huquqiy, iqtisodiy, ijtimoiy, tashkiliy-texnik chora-tadbirlarni, shuningdek, korrupsiyaga qarshi kurashish rejasini o‘z ichiga oladi (Republic of Uzbekistan, 2003).

Hukumat tarkibini shakllantirishda quyidagi o‘zgarishlar yuz berdi:

birinchidan, Hukumat tarkibini taqdim etish vakolati Bosh vazirdan Prezidentga o‘tdi. Bu holat Vazirlar Mahkamasini shakllantirish jarayonini Prezident qo‘lida markazlashtirib, Bosh vazir endi mustaqil kadrlar siyosatini yurituvchi rahbar emas, balki Prezident siyosatining ijrochisi sifatida namoyon bo‘lishini ko‘rsatadi. Ushbu yo‘nalish O. Kojevnikov va A. Nechkin qayd etgan YII makonidagi umumiy tendensiya bilan mos keladi (Kozhevnikov & Nechkin, 2023);

ikkinchidan, nomzodlarni dastlabki ko‘rib chiqish mas’ul qo‘mita hamda siyosiy partiyalar fraksiyalari tomonidan amalga oshiriladi. Bu shunchaki rasmiy taomil emas, balki vazir nomzodi avval mas’ul qo‘mitada kasbiy-mutaxassislik nuqtayi nazaridan, so‘ngra fraksiyalarda siyosiy nuqtayi nazardan baholanishini ta’minlaydi;

uchinchidan, har bir vazir nomzodiga o‘z harakatlar rejasini taqdim etish majburiyati yuklatildi. Mazkur mexanizm Hukumat a’zolarining aniq soha uchun shaxsiy javobgarligini huquqiy mustahkamlab, Vazirlar Mahkamasi faoliyatining soha va tarmoqlar kesimidagi samaradorligini

monitoring qilish uchun poydevor yaratadi. Xorijiy tajribada bunday harakatlar rejasi amaliyoti keng tarqalmagani O'zbekiston modelining o'ziga xos jihati hisoblanadi.

M. Viyeyra va T. Silvaning qiyosiy tadqiqotida vazirlarni erkin tayinlash va ozod qilish vakolati prezidentlik boshqaruv tizimlarida (taxminan 55 foiz) ko'proq uchrashi qayd etiladi (Vieira & Silva, 2018). Germaniyada Federal vazirlar Kanslerning taklifiga binoan Prezident tomonidan tayinlanadi va parlament ularni alohida tasdiqlamaydi (Federal Republic of Germany, 1949). Italiyada ham vazirlar Bosh vazirning taklifiga ko'ra Prezident tomonidan tayinlanadi (Italian Republic, 1947). O'zbekistonning yangi modeli esa vazirlikka nomzodlarni Qonunchilik palatasida qo'mita va fraksiyalardagi dastlabki muhokamadan o'tkazish hamda yalpi majlisda ma'qullash orqali parlament ishtirokini sezilarli darajada kuchaytiradi.

O. Protsikning ta'kidlashiga ko'ra, yarim prezidentlik tizimida Vazirlar Mahkamasi "Prezident hamda parlamentga bo'ysunuvchi agent" sifatida namoyon bo'ladi, bu esa kadrlar siyosatida institutsional ziddiyatlarga zamin yaratishi mumkin (Protsyk, 2006). O'zbekistonda vazir nomzodini taqdim etish vakolati Prezidentga berilgan bo'lsa-da, uni ma'qullash Qonunchilik palatasiga yuklangani ayni shu ikki subyekt o'rtasida muvozanat o'rnatishga qaratilgan yechim sifatida baholanishi mumkin. Bunday tartib vazirlarning ham Prezident, ham Qonunchilik palatasi oldidagi dual (ikkiyoqlama) hisobdorligini ta'minlaydi.

Konstitutsiyaviy islohotlar natijasida Vazirlar Mahkamasining iste'fosi instituti ham sezilarli o'zgarishlarga uchradi. Avvalgi tahrirdagi Konstitutsiyaning 98-moddasida Bosh vazirni lavozimidan ozod etishning faqat bitta asosi – ishonchsizlik votumi nazarda tutilgan edi (Republic of Uzbekistan, 1992).

"O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi to'g'risida"gi 2019-yildagi Qonunning 7-moddasida esa beshta asos belgilangan edi: o'z arizasiga binoan, vazifalarni bajarish imkonsizligi, ixtiloflar kelib chiqqani yoki yuqori turuvchi normativ-huquqiy hujjatlarga zid qarorlar qabul qilingani, fraksiyalar tashabbusi hamda ishonchsizlik votumi (Republic of Uzbekistan, 2019).

Fraksiyalar tashabbusi bo'yicha Bosh vazirni lavozimidan ozod etish ham bikameral (ikki palatali) tartibda amalga oshirilar, ya'ni har ikkala palatada deputat va senatorlar umumiy sonining kamida uchdan ikki qismidagi ko'pchilik ovozi talab qilinar edi (Republic of Uzbekistan, 2019). Shu ma'noda, avvalgi tartib mohiyatan Senatga "veto" qo'yish imkoniyatini bergan edi.

Yangi tahrirdagi Konstitutsiyada Bosh vazirni lavozimdan ozod etishning asosi sifatida fraksiyalar tashabbusi ham kiritildi (Republic of Uzbekistan, 2023), yuqorida sanab o'tilgan beshta asos o'zgarishsiz "O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi to'g'risida"gi Konstitutsiyaviy qonunda mustahkamlandi (Republic of Uzbekistan, 2024). Bosh vazirning lavozimidan ozod etilishi bir vaqtning o'zida Hukumatning iste'foga chiqishiga sabab bo'lishi to'g'risidagi qoida ham o'z kuchida qoldi.

Shu bilan birga, yangi tahrirdagi Konstitutsiyaning 118-moddasida Prezident o'z tashabbusi bilan Vazirlar Mahkamasini yoki uning muayyan a'zosini iste'foga chiqarishga, Qonunchilik palatasi Vazirlar Mahkamasi a'zosining o'z faoliyatiga oid masalalar yuzasidan hisobotini eshitishga hamda hisobot yakunlariga ko'ra uni iste'foga chiqarish to'g'risidagi taklifni Prezidentga ko'rib chiqish uchun kiritishga haqli ekanligi belgilab qo'yildi (Republic of Uzbekistan, 2023).

Qiyosiy tahlil quyidagi yangiliklarni namoyon etdi:

birinchidan, fraksiyalar tashabbusi bo'yicha Bosh vazirni lavozimdan ozod etish monokameral (bir palatali) tartibga o'tkazildi: avval Oliy Majlis palatalari a'zolari umumiy sonining kamida uchdan ikki qismidagi ko'pchilik ovozi talab qilingan bo'lsa, yangi tartibda faqat Qonunchilik palatasi deputatlari umumiy sonining shuncha miqdordagi ovozi yetarlidir. Bu Hukumatning xalq tomonidan bevosita saylangan deputatlar oldidagi mas'uliyatini oshirib, parlament ko'pchiligiga tayangan siyosiy partiyalarga amalda qo'llanilishi mumkin bo'lgan ta'sirchan vositani taqdim etadi;

ikkinchidan, Prezidentning o'z tashabbusi bilan Vazirlar Mahkamasini yoki uning muayyan a'zosini iste'foga chiqarish vakolati to'g'ridan to'g'ri mustahkamlandi. Bu holat O'zbekiston modelining o'ziga xosligini ko'rsatib, ijro etuvchi hokimiyatning parlament oldida javobgarligini kuchaytirish bilan bir qatorda, davlat rahbarining ushbu hokimiyat tarmog'iga nisbatan

ta'sirchanligini saqlab qoladi, ya'ni o'zaro tiyib turish va muvozanat tamoyiliga alohida e'tibor qaratilayotganidan dalolat beradi;

uchinchidan, parlament tashabbusi bilan Vazirlar Mahkamasi a'zosini, ya'ni alohida vazirni iste'foga chiqarish mexanizmi joriy etildi. I. Xamedov bu normani parlament nazoratining muhim chorasi sifatida qayd etib, u "Hukumat a'zolarining xalq deputatlari oldidagi hisobdorligini oshirishga xizmat qiladi" deb ta'kidlaydi. Bu mexanizm ishonchsizlik votumidan farqli ravishda butun Hukumatni emas, balki aniq vazirni nishonga olgani bois parlament nazoratining nozikroq va maqsadli vositasi hisoblanadi (Khamedov, 2024).

Shu bilan birga, konstitutsiyaviy islohotlarga qaramasdan saqlanib qolgan "Amaldagi Vazirlar Mahkamasi yangi saylangan Oliy Majlis oldida o'z vakolatlarini zimmasidan soqit qiladi" degan qoida ham muayyan ma'noda Vazirlar Mahkamasining iste'fosi masalasiga daxldordir. Jahon amaliyotida "avtomatik iste'fo" (*automatic resignation*) deb nomlanuvchi ushbu mexanizm Hukumatning parlament oldidagi javobgarligining asosiy omillaridan biri hisoblansa-da, amaliyotda ramziy ma'noga ega hisoblanadi. Chunki "Vazirlar Mahkamasining yangi tarkibi shakllantirilguniga qadar O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qaroriga muvofiq o'z faoliyatini davom ettirib turadi" (Republic of Uzbekistan, 2023). Bunday qoida parlamentar respublikalar (Germaniya, Italiya va b.)da ham mavjud bo'lib, uning O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida saqlab qolinishi parlamentarizm tamoyillarini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Xorijiy tajribaga murojaat qilinsa, Rossiya Konstitutsiyasi Hukumatni iste'foga chiqarish bo'yicha Prezidentga keng vakolatlar beradi va unda iste'fo asoslari batafsil sanab o'tilmagan (Russian Federation, 1993), Qozog'iston Konstitutsiyasi ham ushbu yondashuvga yaqin keladi (Republic of Kazakhstan, 1995). Fransiyada esa Prezident Bosh vazirning arizasiga ko'ra Hukumat vakolatlarini tugatadi (French Republic, 1958). O'zbekiston modeli esa fraksiyalar tashabbusi orqali parlament nazoratini hamda Prezident vakolati orqali arbitraj funksiyasini o'zaro uyg'unlashtiradi.

T. Sedelius va S. Bergland tasnifiga ko'ra, agar Hukumatni iste'foga chiqarish vakolati faqat parlamentga tegishli bo'lsa – bu "premyer-prezident", agar ushbu vakolat ham Prezidentga, ham parlamentga tegishli bo'lsa – "prezident-parlamentar" tizim hisoblanadi (Sedelius & Bergland, 2012). R. Elji ham yarim prezidentlikning ushbu ikki subtipini farqlab, "premyer-prezident" subtipida Bosh vazir va Hukumat faqat parlament oldida jamoaviy mas'ul bo'lishini ta'kidlaydi (Elgie, 2012). O'zbekiston modeli ushbu tasnifda oraliq mavqeni egallaydi: Bosh vazirni iste'foga chiqarish ham Qonunchilik palatasi tashabbusi, ham Prezidentning shaxsiy tashabbusi bilan amalga oshirilishi mumkin. Bu holat O'zbekiston modelini sof "premyer-prezident" subtipidan ajratib turuvchi va dual ijro etuvchi hokimiyatning saqlanib qolayotganini ko'rsatuvchi belgidir.

Ishonchsizlik votumiga kelsak, ushbu institut O'zbekiston Konstitutsiyasiga 2014-yilda kiritilgan bo'lib, so'nggi konstitutsiyaviy islohotlar natijasida muayyan o'zgarishlarga uchradi.

Avvalgi tartibda ishonchsizlik votumi "bikameral muhokama – bikameral qaror qabul qilish" formulasiga asoslangan edi, ya'ni "Bosh vazirga nisbatan ishonchsizlik votumi tegishincha Qonunchilik palatasi deputatlari va Senat a'zolari umumiy sonining kamida uchdan ikki qismi ovoz bergan taqdirda qabul qilingan hisoblanadi" (Republic of Uzbekistan, 1992). Shu ma'noda, har bir palatada alohida 2/3 ko'pchilik ovozining talab etilishi ishonchsizlik votumini qo'llashni amalda va huquqiy jihatdan juda murakkablashtirar edi.

Yangi tahrirdagi Konstitutsiyaning 119-moddasida ushbu tartib sezilarli darajada soddalashtirildi: "Qonunchilik palatasi deputatlari umumiy sonining kamida uchdan bir qismi tomonidan Prezident nomiga rasman kiritilgan taklif bo'yicha Qonunchilik palatasining muhokamasiga Bosh vazirga nisbatan ishonchsizlik votumi bildirish haqidagi masala kiritiladi. Bosh vazirga nisbatan ishonchsizlik votumi, agar Qonunchilik palatasi deputatlari umumiy sonining kamida uchdan ikki qismi unga ovoz bersa, qabul qilingan hisoblanadi" (Republic of Uzbekistan, 2023).

Qiyosiy-huquqiy tahlillar quyidagi muhim xulosalarni namoyon etadi:

birinchidan, monokameral tartibga o'tish O'zbekiston davlat boshqaruvi shaklining konstitutsiyaviy evolyutsiyasini ifodalaydi. Avval Senat ishonchsizlik votumiga nisbatan real "veto" imkoniyatiga ega edi, ya'ni u 2/3 ko'pchilik ovozni hosil qilmasa, votum qabul qilinmas edi. Yangi tartibda ushbu to'siq bartaraf etilib, Hukumat-

ning xalq tomonidan bevosita saylangan quyi palata oldidagi javobgarligi mustahkamlandi;

ikkinchidan, muhokama qilish shakli oʻzgardi. Avvalgi tartibda palatalarning qoʻshma majlisi talab qilingan boʻlsa, yangi tartibda muhokama faqat Qonunchilik palatasida amalga oshiriladi. Spiker jarayonni oʻz institutsional muhitida olib boradi, bu esa siyosiy jarayonni parlament koʻpchiligi qoʻlida mujassamlashtiradi;

uchinchidan, ishonchsizlik votumini qabul qilish uchun deputatlar umumiy sonining 2/3 qismi ovoz talab etilishi yuqori mezonligicha qolsa-da, bunda qaror qabul qilishda qatnashuvchi subyektlar doirasi va ishtirokchilar soni keskin qisqardi. Bu holat bir tomondan, Vazirlar Mahkamasi barqarorligini ta'minlashga xizmat qilsa, ikkinchi tomondan, ishonchsizlik votumini real va qoʻllanishi mumkin boʻlgan ta'sirchan vosita sifatida saqlab qoladi.

Germaniya, Polsha va Rossiyada ham ishonchsizlik votumini bildirish faqat parlament quyi palatasining vakolatiga kiradi (Federal Republic of Germany, 1949; Republic of Poland, 1997; Russian Federation, 1993). Qabul qilish uchun talab etiladigan ovozlar miqdoriga koʻra, Avstriya, Rossiya va Qozogʻistonda tegishli palatalarning deputatlari umumiy sonining oddiy koʻpchiligi, Germaniya hamda Polshada esa mutlaq koʻpchiligi (yarmidan koʻpi) talab etiladi (Republic of Austria, 1920; Russian Federation, 1993; Republic of Kazakhstan, 1995; Federal Republic of Germany, 1949; Republic of Poland, 1997). Ushbu yuqori mezon (2/3 qism ovoz) Oʻzbekistonni MDH davlatlari orasida ishonchsizlik votumini qabul qilish uchun eng yuqori kvorum chegarasini belgilagan davlatga aylantirdi.

Oʻzbekiston modelidan farqli ravishda, Rossiyada ishonchsizlik votumi qabul qilingan taqdirda ham Prezident Hukumatni iste'foga chiqarish majburiyatini olmaydi, aksincha parlament qaroriga qoʻshilmasligi va uni rad etishi mumkin (Russian Federation, 1993). Oʻzbekistonda esa ishonchsizlik votumi qabul qilingach, Prezident Bosh vazirni lavozimdan ozod etadi va ushbu qaror orqali butun Vazirlar Mahkamasi tarkibi iste'foga chiqadi. Germaniya, Polshada esa "konstruktiv ishonchsizlik votumi" instituti qoʻllanadi. Ya'ni parlament amaldagi Hukumatga (yoki uning rahbariga) ishonchsizlik bildirish bilan bir vaqtning oʻzida yangi Bosh vazir nomzodini ham saylashi shart boʻlib, bu tizim Hukumat inqirozi va siyosiy beqarorlikning oldini olishga xizmat qiladi (Federal Republic of Germany, 1949; Republic of Poland, 1997).

M. Friman ishonchsizlik votumini "parlamentar tizimda ijro hokimiyati rahbarligini oʻzgartirishning nisbatan moʻtadil va amalda qoʻllanadigan vositasi" sifatida tavsiflab, uni impichment kabi oʻta keskin choralardan afzal koʻradi (Freeman, 2000). X. Lins ta'kidlashicha, "ishonchsizlik votumi kabi moslashuvchan mexanizmlar mavjud boʻlmagan tizimlarda siyosiy nizolar osongina butun siyosiy tizim va jarayonning legitimligiga daxldor inqirozga aylanib ketishi mumkin" (Linz, 1990). S. Meynvaring esa prezidentlik tizimlarining bunday moslashuvchan mexanizmdan mahrumligini, shu bois ular siyosiy inqirozlarni hal etishda qiyinchiliklarga duch kelishini qayd etadi (Mainwaring, 1990). Ushbu ilmiy munozaralar nuqtayi nazaridan, Oʻzbekistonda konstitutsiyaviy islohotlar natijasida ishonchsizlik votumi institutining saqlab qolinishi hamda uning Tartib-taomillarini Qonunchilik palatasi doirasida soddalashtirilishi parlament nazorati institutini mustahkamlash yoʻlidagi izchil qadam hisoblanadi.

Xulosa

Demak, Hukumatni shakllantirish va uning iste'fosiga doir masalalarning qiyosiy-huquqiy tahlili natijalari asosida quyidagi xulosalarga kelindi:

birinchidan, Vazirlar Mahkamasi tarkibini shakllantirish va uning iste'fosi jarayonida Senatning ishtiroki bekor qilindi hamda ushbu vakolatlar bevosita xalq tomonidan saylanadigan Qonunchilik palatasiga berildi. Natijada demokratik legitimlik manbayi va Hukumatning parlament oldidagi javobgarlik manzili aniq belgilandi;

ikkinchidan, Bosh vazir hamda Vazirlar Mahkamasi a'zolari nomzodini taqdim etish vakolati Prezidentda saqlanib qolgan boʻlsa-da, ushbu jarayon barcha siyosiy partiya fraksiyalari bilan majburiy maslahatlashuv oʻtkazishni hamda Qonunchilik palatasining ma'qullovini olishni talab etadi. Bu esa ijro etuvchi hokimiyatning ham Prezident, ham parlamentning quyi palatasi oldida hisobdor boʻlgan dual javobgarlik tizimini shakllantirdi;

uchinchidan, Prezidentning oʻz shaxsiy tashabbusi bilan Vazirlar Mahkamasini yoki uning a'zosini iste'foga chiqarish vakolati mustahkam-

landi. Fraksiyalar tashabbusi boʻyicha Bosh vazirni lavozimdan ozod etish monokameral tartibga oʻtkazildi va alohida vazirga nisbatan Qonunchilik palatasi tashabbusi bilan isteʼfoga chiqarish instituti joriy etildi. Ushbu oʻzgarish Hukumatning dual javobgarligini ham jamoaviy, ham individual darajada aniqlashtirdi;

toʻrtinchidan, ishonchsizlik votumi instituti monokameral muhokama va qaror qabul qilish tartibiga oʻtkazilib, uning 2/3 qism ovozdan iborat yuqori boʻsagʻasi (kvorumi) saqlab qolindi. Mazkur yechim bir vaqtning oʻzida Hukumat barqarorligini taʼminlab, parlament nazoratining amalda qoʻllanishi mumkin boʻlgan real imkoniyatini saqlab qoladi.

Shu maʼnoda, yangi Oʻzbekiston modelini kuchli prezidentlik institutini parlament nazoratining kengaytirilgan vositalari bilan uygʻunlashtirgan hamda "premyer-prezident" va "prezident-parlamentar" subtiplarining xususiyatlarini oʻzida mujassam etgan gibrid model sifatida tavsiflanishi mumkin.

REFERENCES

Bergman, T., Ersson, S., & Hellström, J. (2015). Government formation and breakdown in Western and Central Eastern Europe. *Comparative European Politics*, *13*(3), 345–375.

Bodio, T. (2025). The new Uzbekistan: An epochal challenge (reforms of 2021–2023). *Polish Political Science Yearbook*, *54*(2), 139–160.

Elgie, R. (2011). *Semi-presidentialism: Sub-types and democratic performance*. Oxford University Press. https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199585984.001.0001

Federal Republic of Germany. (1949). *Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland* [Basic Law for the Federal Republic of Germany]. Laws on the Internet. https://www.gesetze-im-internet.de/gg/

Freeman, M. (2000). Constitutional frameworks and fragile democracies: Choosing between parliamentarianism, presidentialism and semi-presidentialism. *Pace International Law Review*, *12*(2), 253–283.

French Republic. (1958). *Constitution du 4 octobre 1958* [Constitution of the French Republic]. Legifrance. https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/LEGITEXT000006071194/

Grimaldi, S. (2023). The elephant in the room in presidential politics: Informal powers in Western Europe. *Political Studies Review*, *21*(1), 21–41.

Gulyamov, S. S. (2025). Konstitutsionnye preobrazovaniya v Uzbekistane (1992–2023) [Constitutional transformations in Uzbekistan (1992–2023)]. *Bulletin of the Institute of Law of the Bashkir State University*, (4), 88–101.

Italian Republic. (1947). *Costituzione della Repubblica Italiana* [Constitution of the Italian Republic]. Senate of the Republic. https://www.senato.it/istituzione/la-costituzione

Khamedov, I. A. (2024). National and international vectors of the constitutional reform in the Republic of Uzbekistan. *European and Asian Law Review*, *7*(1), 74–80.

Kozhevnikov, O. A., & Nechkin, A. V. (2023). Osobennosti konstitutsionno-pravovogo statusa pravitelstv gosudarstv – chlenov Evraziyskogo ekonomicheskogo soyuza [Features of the constitutional and legal status of governments of the member states of the Eurasian Economic Union]. *Bulletin of St. Petersburg University. Law, 14*(1), 227–242.

Linz, J. J. (1990). The perils of presidentialism. *Journal of Democracy*, *1*(1), 51–69. https://doi.org/10.1353/jod.1990.0011

Mainwaring, S. (1990). *Presidentialism, multiparty systems, and democracy: The difficult equation* (Kellogg Institute Working Paper No. 144). University of Notre Dame.

Muhamedjanov, O. (2025). Konstitutsiya Uzbekistana v novoy redaktsii: Tseli, prioritety, osobennosti [Constitution of Uzbekistan in the new edition: Goals, priorities, and features]. *Politological studies, 77*, 408–424.

Protsyk, O. (2006). Intra-executive competition between president and prime minister: Patterns of institutional conflict and cooperation under semi-presidentialism. *Political Studies*, *54*(2), 219–244.

Republic of Austria. (1920). *Bundes-Verfassungsgesetz* [Federal Constitutional Law]. RIS. https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/Erv/ERV_1930_1/ERV_1930_1.pdf

Republic of Kazakhstan. (1995). *Constitution of the Republic of Kazakhstan*. Adilet. Constitution of the Republic of Kazakhstan — "Adilet" LIS

Republic of Poland. (1997). *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej* [Constitution of the Republic of Poland]. ISAP. https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19970780483

Republic of Uzbekistan. (1992). *Constitution of the Republic of Uzbekistan*. Lex.uz. https://lex.uz/docs/35869

Republic of Uzbekistan. (2003). *On the Rules of Procedure of the Legislative Chamber of the Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan (Law No. 522-II).* Lex.uz. https://lex.uz/ru/docs/-39573

Republic of Uzbekistan. (2019). *On Amendments and Addenda to the Law of the Republic of Uzbekistan "On the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan" (Law No. LRU-591).* Lex.uz. https://lex.uz/docs/4636594?ONDATE=26.10.2024

Republic of Uzbekistan. (2023). *Constitution of the Republic of Uzbekistan*. Lex.uz. https://lex.uz/docs/6445145

Republic of Uzbekistan. (2024). *On the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan (Constitutional Law No. LRU-982)*. Lex.uz. https://lex.uz/docs/7172667

Russian Federation. (1993). *Constitution of the Russian Federation*. Official Internet Portal of Legal Information. http://www.constitution.ru/

Sedelius, T., & Berglund, S. (2012). Towards presidential rule in Ukraine: Hybrid regime dynamics under semi-presidentialism. *Baltic Journal of Law & Politics*, *5*(1), 20–45. https://reference-global.com/article/10.2478/v10076-012-0002-2

Vieira, M., & Silva, T. (2018). The power to appoint and dismiss ministers in comparative perspective. *Brazilian Political Science Review*, *12*(2), 1–25.

YURISPRUDENSIYA

HUQUQIY ILMIY-AMALIY JURNALI

2026-YIL 4-SON

VOLUME 6 / ISSUE 4 / 2026

DOI: https://dx.doi.org10.51788/tsul.jurisprudence.6.4.

DOI: https://dx.doi.org/10.51788/tsul.jurisprudence